

'porxo, porxada', 'cortina' (Lane, 1191c-1192b) i altres de relacionats; i, amb sentits molt més pròxims als de *taravaca*, en l'àrab magrebi i hispànic: car *PAlc.* no sols registra *riwâc* per a «cortina o corredor» sinó precisament «corredor de cama»; i sobretot el marroquí Almakkarî i l'àrab Ibn-Batuta (S. XIV) l'usaren precisament en el sentit «dais, pavillon»; s'usa encara en parlars moderns, especialment a Egipte *riwâqa* (o *rawâqa*) «arcade» (Boqtor; més dades en Dozy, *Suppl.* I, 572a); en fonts orientals, des del Djauharî (fi S. X) i el Saganî, és així mateix «a roof in front of a tent» i «a curtain that is extended below a roof», i en el Zamakhxarî (entorn de l'a. 1100) *rawâq* és 'tenda (amb un pal al mig)'.

La proximitat semàntica és convincent, quasi identitat; però a desgrat d'això, no deixarem de fer-hi la reserva que l'arrel del mot no sembla pas ser aràbiga,¹⁴ i que si bé *ta-* és un dels prefixos semítics es tracta sempre d'un prefix verbal i no pas nominal; quan, justament, ací no hi ha arrel verbal sinó un mot nominal isolat dins el vocabulari aràbic. Malgrat tot, en altres sentits aquesta arrel ha fornit verbs, però quasi només en formes sense *ta-* (algun cas escadusser de derivat verbal en *ta-*, v o VI forma, es troba només en el Tağ al-Arûs, S. XVIII, i és en sentits enterament inconnexos). De tota manera hi ha una excepció: el nostre *RMa.* posa les formes verbals v (*tarawwaq*) i II (*rawwaq*) sota el mot llatí «*tectum*» sense més explicació. No és possible, doncs, descartar la possibilitat que, del verb *tarawwaq* vagi descendir un verb valencià hipotètic *taravacar 'cobrir de sostre o teulada' i que d'ací derivés un postverbal *taravaca*.

Tot sospesat, les complicacions i greus escrúpols que ofereixen per a *taravaca* tant la hipòtesi osco-mossàrab com l'àrabica s'equilibren, i restem en dubte.³⁵ Que hi hagués origen comú de *barraca* amb *taravaca* no fóra impossible amb cap de les dues etimologies (sobretot si pensem en una derivació retrògrada en àrab valencià o en parlars mossàrabs), però per a una relació directa de *barraca* amb *rawâq(a)* 'tenda' o 'arcada' fóra indispensable recórrer a tants encreuaments o combinacions excepcionals, que no sols augmentarien encara les objeccions a què ja es presta l'origen aràbic de *taravaca*, per altres raons, sinó que, pel que fa a *barraca*, en tot cas, obliguen a rebutjar francament: reflexionem que si bé una metàtesi *raya-* en *yara-* és concebible, la *y-* (= *w-*) aràbiga no dona mai *b-* ni *v-* quan és inicial, sinó únicament *gy-*; i fins si és interna sol donar *-gu-* o a tot estirar (rarament) *-v-* labiodental, però mai la *b* bilabial valenciana.⁴⁰

DERIV.: *Barracada*. *Barracam* 'conjunt o barri de barraques' usual a la comarca albuferenca (*El Barracam del Perol*, pertanyent a Silla). *Barracar* 'lloc on hi ha moltes barraques' mall. (*AlcM*), però més conegut en el sentit de 'grup de molins' o 'part del molí' (veg. el gloss. del molí mallorquí per Moll) i ben representat en la toponímia (p. ex. el *Molí des Barracar de sa Majorala* que vaig anotar a Manacor). Un verb *barracar-se* 'soplujar-se' manca de font fidedigna (no ho és l'ed. Salvat del Lab., única que cita

AlcM). *Barracaire*. *Barracó*. *Barracot*. *Barracull* mall. «barraca menuda i dolenta» (BDLC III, 11). *Barraquer* subst.; adj. *pins barraquers* 'mena de pins propis de les parts altes' de la vall de S'Evangèlica, entre Andratx i Estellens (que anoto el 1973). *Barraqueta*. *Abarracar*; *embarracar*.

¹ A Menorca (zona ciutadellenca de les Tres Alquerries) usen *barraques* en un sentit de circumscripció, amb el valor que donen a *vergers* a la zona de Maó, i a la resta del terme de Ciutadella, a *horts*. D'altra banda són impressionants les grandioses *barraques de bestiar*, construccions rústiques de pedra, en forma de piràmide, que es troben en algunes parts de l'illa, veg. el gravat d'*AlcM* i les dues del terme de Ciutadella reproduïdes en *Die Bal.* de l'Arx. Ll. Salvador II, 324-5. — ² A la Cava: «fa 25 anys que les nostres partides riberenques semblaven ranxeries de índios; però des de que es cull tant d'arròs, la gent ha canviat lo pèl i les *barraques* s'han transformat en cases sòlides i confortables; ara sols queda lo ditxo dels caveros: *barraca, manet!*», Vergés i Paulí, *Espurnes de la Llar* v, 181. —

³ També són típiques les que vaig veure a Massalcoreig el 1935. — ⁴ Quan els francesos reben avís que podran passar pel Coll de la Maçana «comensaren de desatendar e meseren foc a les *barraques*, e partiren-se tuyt» (*NCl.* IV, 166.4), això en els mss. OSX, i (*barraques*) J, *barraques* en B i F. — ⁵ D'on roms. *baracă, baratcă*, que Tiktin dona com a neologisme, si bé s'ha popularitzat, com ho ensenya ja la variant amb *tc*. En roms. tals variants són degudes al gran nombre d'eslavismes proveïts d'aquesta terminació (diminutiva, etc.), invasió que afecta avui els sectors del lèxic d'origen més divers, i fins el vell fons romànic i pre-eslau de l'idioma. P. ex. *turea(t)că, tureci*, provinent de *TUBRUCI*; sobre els quals veg. el treball de Diculescu, *ZRPb.* XLII, 1921, 425. — ⁶ Els testimonis que en cita la Crusca són tots dels Ss. XVII i XVIII, llevat d'un del toscà Frate Giordano da Rivalto, que dataria de 1303-7. Aquest text tan sovint citat per la Crusca, ho és sempre a base d'un extret que en féu l'acadèmic Redi en el S. XVII, i no solament és sospitós l'isolament de les dades que se n'extreuen ací i en una munició de mots, sinó que sembla que és una versió plena d'interpolacions molt tardanes i que mai no ha estat confrontada o confirmada amb una edició crítica (justament la forma *baracada* amb *r* simple, en què apareixeria allí, assenyala procedència francesa). En el Sud d'Itàlia, on tenim calabr. *barracca* i grec de Bova *barrákka* 'cabana provisional dels pastors' (Rohlf, *RLiR* II, 293) és probable que es vagi pendre directament del català. Altres dialectes italians i occitans que distingeixen fonèticament *-r-* de *-r-* tenen també *-rr-*: Val Verzasca *baráka* (*Fs. Jud.* 732), Landes *baráka* 'tancat entorn de un mas' (*VKR* XII, 194); altrament escassegen les dades de dialectes locals en terres franceses (en el mapa 190 de l'*ALF* el troben en el punt 979, en el Valais, damunt Sion). En tot cas manca de tot fonament